

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і філософії мови

Курсова робота

**Семантика і прагматика фразеологічних одиниць у сучасних
англійськомовних і українськомовних політичних промовах: зіставний
аспект**

Неживого Дмитра Олександровича

Студента групи Па 06-21

факультету германської філології і перекладу

денної форми здобуття освіти

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук, доцент
Кириченко І. С.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kyiv National Linguistic University
Department of English Philology and Philosophy of Language

Course Paper

**Semantics and pragmatics of phraseological units in modern English and
Ukrainian political speeches: a comparative aspect**

Dmytro Nezhyvyi

Group Pe 06-21

The Faculty of Germanic Philology and Translation

Full-Time Study

Speciality 035 Philology

Research Adviser

Assoc. Prof. **Iryna Kyrychenko**

PhD (Linguistics)

Kyiv - 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ.....	7
1.1. Фразеологічні одиниці в сучасних лінгвістичних студіях.....	7
1.2. Структурно-семантичні особливості фразеологічних одиниць.....	8
1.3. Підходи до класифікації фразеологічних одиниць.....	11
Висновки до розділу 1	15
РОЗДІЛ 2. СЕМАНТИЧНІ АСПЕКТИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ	17
2.1. Семантичні особливості фразеологічних одиниць в англійськомовних політичних промовах	17
2.2. Семантичні особливості фразеологічних одиниць в українськомовних політичних промовах	24
Висновки до розділу 2	27
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	27
RESUME.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	31
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33

ВСТУП

Дослідження фразеологічних одиниць у сучасних англomовних та українськомовних політичних промовах у зіставному аспекті може розкрити особливості використання фразеологізмів у політичному дискурсі обох культур. Семантика та прагматика фразеологічних одиниць вивчають взаємозв'язок між значенням (семантикою) фразеологізму та його використанням у конкретних ситуаціях (прагматикою).

Актуальність теми обумовлена кількома факторами: По-перше, фразеологічні одиниці (ФО) є важливим компонентом політичного дискурсу. Вони використовуються для посилення емоційного впливу на аудиторію, створення образності та експресивності політичних промов, а також для економії мовних засобів.

По-друге, ФО в політичних промовах мають свої особливості семантики та прагматики. Вони часто мають полісемічний характер, а їхнє значення може змінюватися залежно від контексту використання. Крім того, ФО в політичних промовах часто мають прихований або подвійний зміст, який може бути використаний для впливу на свідомість аудиторії.

По-третє, зіставний аналіз ФО в англomовних і українськомовних політичних промовах може дати цінну інформацію про особливості цих мов, а також про специфіку політичної комунікації в різних культурах.

Конкретно, дослідження ФО в політичних промовах може допомогти відповісти на такі питання:

Які ФО найчастіше використовуються в політичних промовах

Які семантичні та прагматичні особливості притаманні ФО в політичних промовах?

Чи існують відмінності в семантиці та прагматиці ФО в англomовних і українськомовних політичних промовах?

Відповіді на ці питання можуть бути корисними для дослідників політичної мови, лінгвістів-фразеологів, а також для політиків та публічних спікерів, які хочуть ефективно використовувати ФО в своїх промовах.

Наприклад, дослідження ФО в політичних промовах може показати, що певні ФО мають більший емоційний вплив на аудиторію, ніж інші. Це може бути використано для розробки більш ефективних політичних виступів. Крім того, дослідження ФО в політичних промовах може допомогти виявити прихований або подвійний зміст, який може використовуватися для впливу на свідомість аудиторії. Це може допомогти людям бути більш критичними до політичних повідомлень.

Таким чином, дослідження ФО в сучасних англомовних і українськомовних політичних промовах у зіставному аспекті є актуальною та перспективною темою. Воно може дати цінну інформацію про особливості політичної мови в різних культурах, а також допомогти розробити більш ефективні методи впливу на аудиторію.

Мета дослідження полягає в тому, щоб проаналізувати семантику та прагматику фразеологічних одиниць (ФО) в сучасних англомовних і українськомовних політичних промовах.

Завдання дослідження:

- проаналізувати лінгвістичні джерела з метою визначення теоретико-методологічних засад дослідження ФО в політичних промовах;
- виявити корпус англомовних і українськомовних політичних промов з метою виявлення ФО;
- систематизувати ФО в політичних промовах за семантичними та прагматичними ознаками;
- розкрити відмінності в семантиці та прагматиці ФО в англомовних і українськомовних політичних промовах.

Об'єктом дослідження є фразеологічні одиниці в сучасних англомовних і українськомовних політичних промовах.

Предметом дослідження є семантика та прагматика ФО в політичних промовах.

Окреслена мета, а також специфіка об'єкта дослідження зумовили використання наступних **методів** дослідження:

- дефініційного та компонентного аналізу – для встановлення структури значення мовних одиниць;
- лінгвістичний аналіз включає укладання корпусу дослідження;
- семантичний аналіз служить для дослідження значень фразеологічних одиниць у контексті політичних промов. Це включає вивчення лексичного значення, асоціативних зв'язків, метафоричних або метонімічних переносів тощо;
- статистичний метод дозволяє виявити найбільш поширені та важливі фразеологізми у політичних промовах;
- метод порівняння використовувався для зіставлення вживання фразеологічних одиниць у двох мовах, культурах або текстах, що дозволяє виявити схожості та відмінності у використанні фразеологізмів у різних мовних середовищах.

Новизна дослідження полягає в розкритті нових аспектів комунікації політиків, зокрема ролі ФО у цьому процесі вивченні культурних та мовленнєвих особливостей політичних виступів, а також у розумінні впливу мовленнєвих засобів на формування громадської думки. Дослідження зосереджено на вивченні специфічних фразеологізмів і виразів, які є характерними для політичного дискурсу в конкретних культурах. Вивчення інтерпретації та використання фразеологічних одиниць в різних культурних контекстах додає нові дані в області лінгвістичної антропології.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків та списку використаної літератури. Для деталізації теми роботи кожен розділ поділяється на підрозділи.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ

Вивчення фразеологічних одиниць в політичних промовах базується на ряді теоретичних засад, які допомагають зрозуміти природу, функції та використання фразеологізмів у політичному дискурсі. Вивчення фразеології як галузі лінгвістики, що досліджує фразеологічні одиниці як стійкі лексико-семантичні одиниці мови, допомагає розкрити особливості будови та семантики фразеологізмів у політичних текстах.

Аналіз значень та функцій фразеологічних одиниць у контексті політичних промов дозволяє виявити їхню роль у формуванні мовленнєвої стратегії політиків, маніпулюванні аудиторією та впливу на громадську думку. Ці теоретичні засади допомагають лінгвістам та політологам краще зрозуміти роль фразеологічних одиниць у політичному мовленні, їх вплив на аудиторію та способи маніпулювання мовними засобами для досягнення політичних цілей.

1.1. Фразеологічні одиниці в сучасних лінгвістичних студіях

Фразеологічні одиниці в сучасних лінгвістичних студіях привертають значну увагу як об'єкт дослідження з багатьох причин. Наприклад:

- лексико-семантична специфіка полягає в унікальній лексичній та семантичній природі фразеологічних одиниць (ФО), що робить їх цікавим об'єктом дослідження для аналізу їх значення, походження та вживання;

- культурологічний аспект, оскільки ФО часто відображають культурні особливості певної мови або спільноти. Вони можуть містити натяки на традиції, звичаї, історію та менталітет, тому дослідження фразеології допомагає краще зрозуміти культурні аспекти мови;

- функціональне використання пов'язане з широким використанням ФО. Фразеологічні одиниці зустрічаються в усіх сферах мовлення: в літературі, політиці, мас-медіа, публічних виступах тощо. Вони мають великий функціональний потенціал для створення образності, емоційного

вираження та підкреслення ключових ідей(Основи англійської фразеології, 1963);

- специфіка використання відповідно до контексту пов'язана з тим, що деякі фразеологізми можуть мати різне тлумачення або використання залежно від контексту, що робить їх цікавим об'єктом дослідження для вивчення семантичної гнучкості мови (Алефіренко, 1987).

Фразеологічні одиниці мають великий потенціал у вивченні міжмовної та міжкультурної комунікації. Порівняння фразеологічних одиниць різних мов дозволяє виявити спільні та відмінні риси між культурами та мовами.

Фразеологічні одиниці (ФО) вивчаються в Україні в рамках лінгвістичних наукових шкіл, в тому числі в галузях лексикології, стилістики, культурології, прикладної лінгвістики та інших галузях. Родоначальником теорії фразеології вважається швейцарський лінгвіст Шарль Баллі, який уперше визначив фразеологію як самостійний розділ лексикології. Далі його справу продовжили В. Виноградов, В. Кунін, Н. Амосова, Баран Я., Зімомря М. та інші.

Отже, вивчення фразеологічних одиниць в сучасних лінгвістичних студіях є важливим напрямом дослідження, який допомагає краще зрозуміти мовну систему, культурні особливості та функціональні аспекти мовлення.

1.2. Структурно-семантичні особливості фразеологічних одиниць

Фразеологічні одиниці відзначаються своєрідними значеннями, які виникають завдяки колективному розумінню та використанню їх в мовленні спільноти. Це значить, що їх семантика виникає не тільки внаслідок значень окремих слів, але і через специфічний спосіб, яким ці слова поєднуються в конкретних фразеологічних одиницях.

У порівнянні з іншими мовними одиницями, фразеологічні вислови тяжіють до того, щоб їх значення не було зовсім очевидним при розгляданні окремих компонентів (Geeraerts D., Cuyskens H., 2007, p. 359,). Семантика фразеології складається з контекстуальної значущості, яка впливає з їхнього

використання в конкретних ситуаціях спілкування. Багато ФО базуються на метафоричних образах, що виражаються у порівнянні реальних або уявних об'єктів, явищ, дій тощо. Наприклад, *"зіграти на почуттях"*, *"відкривати двері"* (Алефіренко, 1987, с. 34).

Структура фразеологічних одиниць має наступні складові:

1) Фразеологічні одиниці можуть мати різні граматичні конструкції та змінюватися залежно від контексту чи стилістичних вимог, що вказує на їхню гнучкість. (Geeraerts D., Cuyskens H., 2007, p. 704).

2) Семантична цілісність – значення ФО формується не окремими словами, а цілісним образом, що неможливо передати, розбивши ФО на складові частини. Наприклад, *"лити крокодилові сльози"*, *"виходити з рук"* (Баран, Зімомря, 1999, с. 77).

Крім того, фразеологічні одиниці можуть приймати різні форми, що залежить від контексту, граматичної будови та особливостей мовлення. ФО можуть змінюватися декількома способами:

- формальні зміни: 1) деякі фразеологічні одиниці можуть змінювати форму слів у залежності від граматичних особливостей речення. Наприклад, *"вибивати з колії"* (безособова форма: *"вибиває з колії"*); 2) фразеологічні одиниці можуть змінювати свою синтаксичну структуру у різних ситуаціях. Наприклад, *"тикати носом"* (безособова форма: *"тикає носом"*).

- Лексичні зміни: 1) деякі фразеологічні вирази можуть мати синонімічні варіанти, які використовуються в залежності від мовної ситуації або стилістичних вимог. Наприклад, *"відчувати на собі"* (синонім: *"відчувати на своїй шкурі"*); 2) деякі фразеологічні одиниці можуть змінюватися за допомогою морфологічних засобів, таких як зміна закінчень слів. Наприклад, *"мати в запасі"* (форма множини: *"мати в запасах"*).

- Семантичні зміни: 1) ФО можуть мати різні значення у різних мовленнєвих ситуаціях або в залежності від контексту. Наприклад, *"загравати зі знаннями"* (значення: вести бесіду або спілкуватися із певними знаннями); 2) у деяких випадках фразеологічні одиниці можуть

використовуватися у формі умовного способу для вираження можливості чи умови. Наприклад, "якби підгадати" (умовна форма: "якби підгадав").

Ці зміни відображають гнучкість фразеологічних одиниць та їхню здатність адаптуватися до різних мовних ситуацій і виражати різноманіття семантичних значень. Узагальнюючи, семантика фразеології побудована на унікальних значеннях, які формуються від спільного розуміння і використання великою спільнотою. Їхня структура, часто фіксована та стабільна, додає особливий вимір ефективності та виразності до мовлення.

Компоненти фразеологічних одиниць можуть піддаватися семантичній модифікації, вони володіють відтворюваністю, стабільністю структурних складових, цілісністю значення та непроникністю. Всі ці характеристики спільні із словами (Коновець, 2001, с. 47).

Числівники можуть використовуватися у фразеологічних сполученнях для підкреслення кількості чи міри властивостей об'єктів або дій. Вони можуть виступати як частина фразеологічного виразу, доповнюючи або конкретизуючи його значення. Значення числівників в умовах фразеологічного сполучення формується під впливом компонентів оточення, які включають перехрещення та включення їх смислів у семантику цілісної одиниці. Використання однакових числівників у різних фразеологічних контекстах сприяє семантизації різних смислів. Наприклад, фразеологічні сполучення із компонентом "one" виражають унікальність (*the only one, there is the only one child in the world*), одиничність (*one can do it*), відповідність (*one man one mind*), паукальність (*the voice of one man is the voice of no one*), часову невизначеність (*one time, one day*).

Фразеологічним одиницям (ФО) притаманна мовна стійкість, формальна та семантична цілісність (Супрун, 1999, С. 73). Фразеологізми мають ідіоматичне значення, яке часто не може бути передбачено на підставі лексичного складу окремих слів. Наприклад, "лізти в голову", що означає "надокучати".

Переклад фразеологічних одиниць є вкрай складним завданням, оскільки вони мають свої унікальні значення та вираження, які часто не можуть бути просто відтворені мовою, відмінною від мови свого походження. Фразеологічні одиниці часто ґрунтуються на культурних, історичних та соціальних контекстах, які можуть відрізнятися в різних мовах та культурах. Тому для їх перекладу необхідно враховувати не лише буквальне значення, але й сутність та вираження, які вони несуть (Ужченко, Авксентьєв, 1990, с. 72).

Наприклад, англійська фразеологічна одиниця *"to hit the nail on the head"* має значення «точно сказати чи зробити щось правильно або в точку». Її переклад на інші мови може потребувати використання аналогічного виразу з подібним значенням, але словосполучення може бути зовсім різним. Таким чином, переклад фразеологічних виразів вимагає не лише знання мови, а й розуміння культурних особливостей та контексту, що відображається в цих виразах.

Отже, ці структурно-семантичні особливості роблять фразеологічні одиниці цікавим об'єктом дослідження в лінгвістиці та політології, оскільки вони є важливими для розуміння мовної поведінки та комунікації в різних контекстах.

1.3. Підходи до класифікації фразеологічних одиниць

Широке визнання в національному та світовому мовознавстві отримала семантична класифікація, розроблена В. В. Виноградовим, яку згадує у своїй праці М. П. Кочерган. Основу його фразеологічної теорії становить ступінь зміни значення слова в різних синтаксичних і стилістичних умовах фразоутворення. Фразеологічні одиниці, як єдині значеннєві цілісності, різняться за зв'язаністю компонентів і співвіднесеністю семантики вислову до семантики його окремих складових. У концепції визначено три типи

фразеологічних одиниць: фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності і фразеологічні сполучення. (Кочерган, 2002, с. 28).

Фразеологічні зрощення – це абсолютно неподільні, нерозкладні, немотивовані фразеологічні одиниці, в яких "немає ніякого зв'язку, навіть потенційного, зі значенням їх компонентів". Семантична неподільність зумовлюється декількома обставинами, такими як використання застарілих слів, граматичних архаїзмів та втрата живого синтаксичного зв'язку у межах фразеологічної одиниці. Наприклад, українська ідіома «взяти відчайдушний штурм» має значення «прийняти енергійну та рішучу позицію в розв'язанні проблеми або виконанні завдання». Жоден з компонентів (слів) цієї ідіоми не може однозначно вказати на це значення, але разом вони створюють стійкий фразеологічний вираз з унікальним семантичним змістом. Тому фразеологічні зрощення є нерозкладними та неподільними, оскільки їхнє значення визначається не окремими словами, а сукупністю виразів як цілісного фразеологічного звороту(Кочерган, 2002).

Фразеологічні зрощення є своєрідними складними синтаксичними конструкціями, де компоненти нагадують морфеми у словах. Ці фразеологічні одиниці, аналогічно словам з невивідною основою, не мають внутрішньої форми, і лише глибокий етимологічний аналіз може розкрити механізм їх формування та пояснити, чому саме ці компоненти спонукали до виникнення цілісного значення (Кочерган, 2002, С. 43).

Фразеологічні єдності представляють собою також семантично неподільні фразеологічні вирази, але у їхньому цілісному значенні віддзеркалено значення компонентів (наприклад, "*не нюхати пороху*" – не бути готовим до боїв, "*прикусити язика*" – замовкнути, "*кров з молоком*" – здоровий і т. д.). У таких єдностях значення взагалі пов'язане із сприйняттям внутрішнього образного осердя фрази та потенційного сенсу окремих слів. Звукова форма їх часто ідентична вільним словосполученням, Супрун (1999) наприклад, "*намилити голову (кому)*" або "*взяти за боки (кого)*". Також вони властиві римованим звучанням (як у "*всякої тварі по парі*", "*катюзі по*

заслузі"), алітерацією (наприклад, *"ні ладу ні складу"*). Цю категорію об'єднують і каламбури, такі як *"сон рябої кобили"*.

Фразеологічні єдності можуть виникати як результат синтаксичної спеціалізації фрази, її вживання в певній граматичній формі (наприклад, *"нуль уваги"* або *"діло табак"*). Вони також можуть виникати через експресивні відтінки значення (як у виразі *"плакали наші гроші"*). В дану категорію також входять "фразові штампи, кліше, типові для різних літературних стилів, літературні цитати, крилаті вислови, народні прислів'я та приказки"(Ужченко, Авксентьєв, 1990).

Фразеологічні сполучення, згідно з визначенням, є "типом фраз, створених реалізацією зв'язаних значень слів". Ці сполучення не є абсолютно семантичними єдностями, оскільки їх значення слів виокремлюється чіткіше. Сполучення є аналітичними і припускають синонімічну заміну слів, наприклад, *"зачепити почуття"*, *"зачепити гордість"*, *"зачепити інтереси"*. Також їхні слова можуть бути поєднані з іншими словами з обмеженим рядом значень, такими як *"страх"*, *"жаль"*, *"зло"*, *"досада"*, призводячи до утворення різноманітних сполучень. Самі фразеологічні сполучення майже не мають омонімів (Супрун А. П. , 1999, с. 77).

М. М. Шанський, зберігаючи три основні класи фразеологічних одиниць за схемою В. В. Виноградова, визначив четвертий клас – фразеологічні вирази, що охоплюють "такі стійкі в своєму складі і вживанні фразеологічні звороти, які не тільки є семантично подільними, але й складаються цілком із слів з вільним значенням (наприклад, *"серйозно й надовго"*, *"Вовків бояться – в ліс не ходити"*, "Не все те золото, що блищить")". Вони відрізняються тим, що не створюються мовцями, а відтворюються як готові структурні і значеннєві одиниці (Баран, Зімомя, 1999, с. 29).

Слова, які утворюють фразеологічні вирази, взаємодіють між собою так само, як у вільних словосполученнях і реченнях, проте вони

відрізняються тим, що не генеруються мовцями, а передаються як готові структурні та значеннєві конструкції.

М. М. Шанський виділяє дві групи фразеологічних виразів: комунікативного характеру, які є цілими висловленнями і виражають судження (наприклад, *"Людина – це звучить гордо"*, *"Хрін від редьки не солодший"*), та номінативного характеру, які слугують словесною формою конкретного поняття (наприклад, *"трудові успіхи"*, *"палії війни"*, *"вищий навчальний заклад"*) (Баран, Зімомря, 1999, с. 38).

Фразеологічні одиниці у зарубіжних джерелах мають назву ідіоми. Ідіоми відрізняються семантичною неподільністю, синтаксичною нерозкладністю та замкненістю, оскільки їхнє значення не виводиться прямо з лексичного значення складових елементів (наприклад, *"тикати носом"*).

У фразеологічних єдностях значення компонентів менше зміцнене, а структурні одиниці мають вільнішу семантичну зв'язаність (наприклад, *"намилити голову"*, *"(аж) пальці знати"*).

Термін "фразеологічні вирази" також використовується для позначення прислів'їв та приказок, (Теоретичні питання фразеології, 1987) які повністю складаються зі слів з вільними значеннями, що не є семантичним еквівалентом окремого слова (наприклад, *"за моє жито ще мене й бито"*, *"що легко нажить – з дому біжить"*).

Фразеологічні сполучення – це ходові формули, що приховують у собі метафору та мають прозору внутрішню форму (наприклад, *"прибитий горем"*, *"голуба кров"*, *"Хома невірний"*). Тут включаються і фразеологізми-професіоналізми, які є виразами, що виникли в межах певної професії (наприклад, *"вигнати діди"* – гончарське оброблення виробів) (Баран, Зімомря, 1999, с. 27).

Деякі фразеологічні словосполучення відрізняються своєю неметафоричністю та синтаксичною неподільністю компонентів (наприклад, *"шкода й гадки"*, *"невелике цабе"*, *"ось тобі на"*).

Семантична класифікація фразеологічних одиниць у плані діяхронії, яку розробив Б. О. Ларінде, включає перемінні словосполучення, стійкі словосполучення зі стереотипністю та метафоричним переосмисленням, а також ідіоми, які відрізняються від стійких метафоричних словосполучень більшою деформованістю, скороченістю та далекістю від первісного значення (Баран, Зімомря, 1999, с. 29).

Таким чином, ці підходи допомагають у систематизації фразеологічних одиниць та вивченні їхніх особливостей з різних точок зору.

Висновки до розділу 1

Протягом написання першого розділу було зроблено наступні висновки:

1. Аналіз значень та функцій фразеологічних одиниць у контексті політичних промов допомагають лінгвістам та політологам краще розуміти роль фразеологічних одиниць у політичному мовленні, їх вплив на аудиторію та способи маніпулювання мовними засобами для досягнення політичних цілей.

2. Структурно-семантичні особливості фразеологічних одиниць (ФО) визначаються їхньою будовою та значенням: відносна фіксованість, семантична цілісність, метафоричність, стійкість використання, постійність значення. Ці структурно-семантичні особливості роблять фразеологічні одиниці цікавим об'єктом дослідження в лінгвістиці та політології, оскільки вони є важливими для розуміння мовної поведінки та комунікації в різних контекстах.

3. Існує кілька підходів до класифікації фразеологічних одиниць (ФО), які базуються на різних критеріях. Ось декілька основних підходів: за структурою (словосполучення,), за семантикою та значенням (метафоричні, метонімічні), за граматичною будовою (прийменникові, дієслівні), за походженням (народні, літературні), за ступенем за фіксованості (стійкі,

нестійкі). Завдяки цим підходам вдається систематизувати фразеологічні одиниці та вивчити їх особливості з різних точок зору.

РОЗДІЛ 2. СЕМАНТИЧНІ АСПЕКТИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ

Семантичні аспекти фразеологічних одиниць (ФО) у політичних промовах мають важливе значення, оскільки вони впливають на сприйняття інформації та емоційну реакцію аудиторії. При аналізі фразеологічних одиниць у політичних промовах варто враховувати багатогранне значення фразеологічних виразів (конотаційне, соціокультурний контекст, психологічний вплив на аудиторію). Метафоричне значення фразеологічних одиниць полягає в тому, що вони використовуються для передачі абстрактних або складних концепцій за допомогою конкретних образів або виразів. Це відбувається через використання порівнянь або переносів зі значенням словосполучень

Загалом, семантичні аспекти визначають багатогранність і виразність фразеологічних одиниць, що робить їх важливим елементом мовленнєвої культури та комунікації, які допомагають політикам ефективно доводити свої ідеї та переконання, створюючи запам'ятовуючі та впливові висловлювання для аудиторії.

2.1. Семантичні особливості фразеологічних одиниць в англійськомовних політичних промовах

Фразеологічні одиниці (ФО) є важливим компонентом політичної мови. Вони використовуються для посилення емоційного впливу на аудиторію, створення образності та експресивності мови, а також для економії мовних засобів.

Семантика ФО в політичних промовах має ряд особливостей. По-перше, ФО в політичних промовах часто мають полісемічний характер, а їхнє значення може змінюватися залежно від контексту використання. Наприклад, фразеологізм "*to cross the Rubicon*" може означати "прийняти рішучі дії" або "*переступити межу*". У політичних промовах цей фразеологізм часто

використовується для позначення важливих рішень, які можуть мати далекосяжні наслідки.

По-друге, ФО в політичних промовах часто мають прихований або подвійний зміст, який може бути використаний для впливу на свідомість аудиторії. Наприклад, фразеологізм *"to play with fire"* може означати *"ризикувати"* або *"чинити щось небезпечно"*. У політичних промовах цей фразеологізм часто використовується для попередження про можливі негативні наслідки певних дій (Chilton, 1993, p. 399).

По-третє, ФО в політичних промовах можуть мати метафоричний або символічний зміст. Наприклад, фразеологізм *"to be in the same boat"* означає *"бути в одній ситуації"*. У політичних промовах цей фразеологізм часто використовується для створення почуття солідарності між політиком і аудиторією.

Фразеологізми (ФО) є важливою складовою мовної системи та виражаються через різноманітні семантичні значення. За характером значення можна виділити три основні групи фразеологізмів: з предметним значенням, з дієслівним значенням та з прислівниковим значенням.

Перша група, а саме, фразеологізми з предметним значенням, відзначається використанням виразів, які прямо або метафорично пов'язані з конкретними об'єктами чи предметами. Прикладами є: *"to be in the same boat"* (бути в одному човні), або *"to cross the Rubicon"* (перейти Рубікон, що символізує важливий та невірний крок, з якого немає повороту) (Johansen, (2002), p. 111).

Друга група фразеологізмів має дієслівне значення, виражаючи певні дії, стани або поведінку. Наприклад, *"to play with fire"* (грати з вогнем) (Donald Trump, 2020) або *"to hit the nail on the head"* (ударити точно в гвіздок) є виразами, які мають переносне значення і вказують на ризиковану поведінку чи точне визначення проблеми.

Третя група включає фразеологізми з прислівниковим значенням, які передають обставини чи характер вираженого вислову. Прикладами є *"from*

the bottom of my heart" (з найглибших глибин мого серця) або "*behind closed doors*" (за закритими дверима), де словосполучення із прислівниками надається особливий відтінок значення. Таким чином, фразеологізми різних груп за характером значень відображають багатогранність мовного вираження та сприяють точному та ефективному вираженню думок та почуттів в мовленні.

Фразеологізми (ФО) за ступенем семантичної цілісності можна класифікувати на дві основні групи: ті, що мають полісемантичне значення, та ті, що мають моносемантичне значення.

Фразеологізми з полісемантичним значенням визначаються тим, що вони можуть мати кілька різних, але пов'язаних між собою семантичних відтінків. Наприклад, вираз "*to cross the Rubicon*" (перейти Рубікон) може вказувати не лише на конкретну історичну подію, а й мати переносне значення, що символізує важливий та невірний крок, після якого немає повороту.

Насупротив, фразеологізми з моносемантичним значенням володіють лише одним чітким і чітко визначеним семантичним відтінком. Наприклад, вислів "*to play with fire*" (грати з вогнем) використовується виключно для вираження ризикованої поведінки чи дій, не маючи інших семантичних інтерпретацій. Отже, розрізнення між цими двома групами вказує на те, наскільки багатозначним чи однозначним є вживання конкретного фразеологізму в мовленні. Полісемантичні ФО відкривають можливість для більш широкого вживання та вираження різних контекстів, тоді як моносемантичні ФО надають висловлюванню більш жорстке і чітке семантичне визначення.

Фразеологізми з прямим відношенням між компонентами вражають своєю простотою та очевидністю зв'язку між словами, які їх утворюють. У таких виразах, семантичний зміст не потребує глибокого розгляду, оскільки він прямо випливає з лексичних значень компонентів. Одним із

ілюстративних прикладів такого типу фразеологізму є *"to play with fire"* (грати з вогнем).

Цей вираз безпосередньо асоціюється з ризикованою поведінкою чи небезпечними діями, які можуть мати негативні наслідки. У переносному сенсі, *"грати з вогнем"* вказує на те, що особа взаємодіє з небезпечною ситуацією або робить щось ризиковане без належної обережності.

Цей тип фразеологізму допомагає мовцям ефективно виражати ідеї або поняття, використовуючи простий і зрозумілий мовний оборот. Прямий зв'язок між компонентами робить ці вислови ефективними засобами комунікації, які легко розуміються та використовуються в різних ситуаціях.

Фразеологізми з переносним відношенням між компонентами вражають своєю образністю та переносом значення за межі прямого лексичного тлумачення. У цих виразах, семантичний зміст формується завдяки метафорічному переносу, що додає глибину і виразність вислову. Один із яскравих прикладів цього типу фразеологізму – *"to be in the same boat"* (бути в одному човні) (John F. Kennedy, 1961).

У прямому лексичному тлумаченні цей вираз може вказувати на фізичну присутність різних людей в одному човні. Однак, в переносному сенсі, це вираження стає символічним і використовується для позначення того, що люди перебувають в аналогічній ситуації, мають спільні труднощі чи подібні проблеми. Взаємний досвід та умови стають *"човном"*, який об'єднує їх в спільній подорожі. Ці вирази дозволяють висловлювати абстрактні ідеї та поняття, надаючи мовцю можливість ефективно комунікувати в різноманітних ситуаціях.

Фразеологізми з метафоричним відношенням між компонентами вражають своєю образністю, оскільки вони використовують метафори для того, щоб передати виразно та ефективно семантичне значення. Одним із ілюстративних прикладів цього типу фразеологізму є *"to hit the nail on the head"* (ударити точно в гвіздок) (Barak Obama, 2008).

У прямому лексичному тлумаченні цей вираз може означати точне попадання молотка по гвіздку при монтажі чого-небудь. Однак у переносному значенні ця фраза використовується для опису точності або вірності висловлення, рішення проблеми чи розуміння ситуації. Це словесне вираження стає метафорою, де "звіздок" може представляти саму суть чи основну ідею, а "удар" вказує на вдалий і точний вплив чи вислів. Такі фразеологізми збагачують мовлення, дозволяючи виразно та емоційно розповідати про точність, вдалі висловлення чи розв'язання питань.

Фразеологізми з символічним відношенням між компонентами стають особливими виразами, оскільки вони використовують символічні елементи для передачі багатошарового та емоційно насиченого значення. Один із яскравих прикладів такого фразеологізму – *"from the bottom of my heart"* (з самого дна мого серця) (Johansen, 2002, p. 113).

Пряме значення фразеологізму може вказувати на фізичне положення, де "з самого дна" може відноситися до глибини чого-небудь. У переносному сенсі цей вираз використовується для вираження найглибших почуттів, щирості та щастя. "Серце" у цьому контексті символізує сферу емоцій та почуттів, а "з самого дна" вказує на інтенсивність і глибину цих почуттів. Такі фразеологізми додають висловлюванню елемент символізму, роблячи мовлення більш насиченим та експресивним. Вони допомагають здійснювати перехід від прямих слів до образної мови, дозволяючи виражати внутрішні переживання та почуття в більш глибокий і виразний спосіб.

В англійських політичних промовах фразеологізми використовуються для підсилення емоційного впливу та звернення до громадської свідомості. Така мова допомагає політикам спілкуватися із громадянами, підкреслюючи важливість подій та підсилюючи ефективність їхніх висловлювань.

Проаналізувавши політичні виступи Бориса Джонсона ми з'ясували, що у більшості з них переважають неологізми, метафоричні порівняння, уособлення, метафори, епітети, гіперболи та фразеологічні одиниці. Розглянемо окремі з них: "How can you negotiate with a crocodile when it has

your leg in its jaws, that is the difficulty that Ukrainians face" (We are Ukraine, 2022). ФО у даному виступі є зоометафора «домовлятися з крокодилом» – *"negotiate with a crocodile"*, передбачає уособлення: під «крокодилом» мається на увазі президент росії, з яким будь-які перемовини є небезпечними. Інша зоометафора when it (a crocodile) has your leg in its jaws вдало, на нашу думку, передає військовополітичну ситуацію в Україні і підкреслює безперспективність будь-яких перемовин з агресором (не можливо домовлятися з тим, хто хоче тебе вбити).

Приведемо приклад метафоричного порівняння: *"The Ukrainians have the courage of a lion. President Zelenskyu has given the roar of that lion. The UK stands unwaveringly with the people of Ukraine. Slava Ukraini"*(The Indian Express, 2022). Тут прем'єр міністр Великої Британії хоробрість українського народу порівнює з хоробрістю лева, висловлюючи, у такий спосіб свою глибоку повагу до українців, адже лев традиційно символізує царя звірів, який не боїться нічого. У реченні *"President Zelenskyu has given the roar of that lion..."* фразеологізм *«заревіти як лев»* підкреслює силу політичного впливу президента Зеленського як лідера сильної нації на світовій арені (Boris Jonson, 2022).

"I will do everything in my power to starve Putin's war machine. We are stepping up our sanctions and military support, as well as bolstering our humanitarian support package to help those in need on the ground" (Boris Jonson, 2022). Тут політик використовує метонімію, порівнюючи вторгнення росії в Україну з путінською військовою машиною *«Putin's war machine»*.

У політичних текстах Джо Байдена можемо відзначити часте вживання ідіом та прислів'їв. Наприклад: *"When Pope John Paul brought that message in 1979, the Soviet Union ruled with an iron fist behind an Iron Curtain"*. Бачимо, що ідіоматичні вислови *"ruled with an iron fist behind"* («залізною рукою») та *"behind an Iron Curtain"* («під залізним куполом») досить влучно передають суть авторитарної політичної влади Радянського Союзу (We are Ukraine, 2022). Вживання ідіом і прислів'їв можемо бачити і у виступах Бориса

Джонсона. Наприклад, перефразовуючи відомий англійський вислів *"to err is human"* ("людині властиво помилятися"), він наголошує, що людині властиво помилятися, і водночас визнає, що шкодує про свої помилки. *"Everyone is human. People make mistakes"* (Boris Jonson , (2022)). У такий спосіб він наближає себе до звичайних людей, показуючи що він такий як усі.

Отже, в політичних промовах Б.Джонсона і Дж. Байдена радше використовуються стандартні клішовані фразеологічні словосполучення, які посилюють ефект зворотного зв'язку та орієнтовані на їхнє легке впізнання аудиторією. В англійських політичних висловлюваннях фразеологізми часто використовуються для створення образності та експресивності мови, спрямованої на акцентування важливих ідей та звернення до емоцій громадськості.

У висловлюванні американського президента Дональда Трампа також бачимо фразеологізми: *"Because we understand that America is not a land cloaked in darkness, America is the torch that enlightens the entire world"*. Метафоричними фразеологізмами він характеризує американців, як сильний народ: *"Americans have steel in their spines, grit in their souls, and fire in their hearts"* (Donald Trump. (2020)). Фразеологічне вираження робить його заяву більш виразною та лаконічною, привертаючи увагу до конкретної та образної ідеї.

Під час передвиборної кампанії Дональд Трамп продовжує використовувати метафоричні фразеологізми з метою усунення конкурента шляхом створення негативної думки про нього. Він хоче, щоб перспектива обрання іншого кандидата на посаду президента викликала у виборців страх за свої робочі місця та майбутнє Америки загалом: *"Joe Biden is not the savior of America's soul – he is the destroyer of America's Jobs, and if given the chance, he will be the destroyer of American Greatness"*. Тобто, Дональд Трамп називає Джо Байдена *"is the destroyer of America's Jobs"* («руйнівник робочих місць»), який знищить велич Америки (Donald Trump, 2020).

У заяві президента Франції Еммануеля Макрона з 2018 року фразеологізм "*stand up to phrasal verb the bullies*" ("*ставати проти хуліганів або нахаб*") (We are Ukraine, 2018). використовується для заклику до активної опозиції проти агресивних суб'єктів у міжнародних відносинах. Вираз передає ідею відмови від пасивності та обговорень, а натомість виступає за активне виступу проти тих, хто веде себе агресивно чи нахабно. Фразеологічне вираження додає рішучості та образності до звернення президента. Таким чином, фразеологізми в політичних висловлюваннях використовуються для створення вражаючих образів, надаючи мовленню додаткову виразність та емоційність, що допомагає політикам ефективніше спілкуватися з громадськістю та підсилювати вплив своїх заяв.

Таким чином, семантичні особливості сприяють ефективному використанню фразеологічних одиниць політиками для досягнення своїх цілей у політичному дискурсі. Фразеологічні одиниці вживаються для створення потужних образів та зменшення обсягу мовлення, щоб звернутися до аудиторії ефективно та запам'ятати.

2.2. Семантичні особливості фразеологічних одиниць в українськомовних політичних промовах

Фразеологічні одиниці (ФО) є важливим компонентом політичної мови. Вони використовуються для посилення емоційного впливу на аудиторію, створення образності та експресивності мови, а також для економії мовних засобів.

Семантика ФО в українськомовних політичних промовах має ряд особливостей, які подібні до семантичних особливостей ФО в англійськомовних політичних промовах. Зокрема, ФО в українськомовних політичних промовах також часто мають полісемічний характер, прихований або подвійний зміст, а також можуть мати метафоричний або символічний зміст.

Однак, існують і деякі відмінності в семантичних особливостях ФО в українськомовних і англійськомовних політичних промовах. Зокрема, ФО в українськомовних політичних промовах частіше мають яскраво виражену національну символіку та культурну асоціацію. Наприклад, фразеологізм *"тримати вухо до гвалту"* означає *"бути в курсі подій"*, але водночас може асоціюватися з національним героєм України Тарасом Шевченком, який часто вживав цей вислів у своїх творах

Під час передвиборчої кампанії 2004 року у політичному дискурсі українських ЗМІ активно використовуються фразеологізми. Наприклад, журналісти назву телевізійного шоу «Великі перегони» вдало використали і поширили як фразеологізм на вибори президента держави: *"Якщо раніше в когось іще були сумніви в тому, що президентська кампанія-2004 претендуватиме на звання найбруднішої і найзапеклішої в історії незалежної України, то після 4 липня, коли перші учасники «великих перегонів» вирушили на дистанцію, навіть найбільш наївні оптимісти переконалися: боротьба йтиме не на життя, а на смерть"*. Фразеологізм «великі перегони» демонструє президентську гонку (Україна молода, 2004)

Враховуючи останні події на Східній Україні, фразема *"день тиші"* стала багатозначною. Вона передбачає припинення вогню з обох воюючих сторін або учасників конфлікту. *"Після підписання в Мінську 5 вересня меморандуму щодо врегулювання ситуації на сході України неодноразово оголошували "дні тиші" проте бойовики порушували перемир'я"* (Українська правда, 2014).

22 травня 2022 року під час зустрічі Президента Польщі в Україні, Володимир Зеленський казав: *"Госць в дом, Бог в дом. Це польське прислів'я, яким я вітаю у Києві нашого гостя, друга й брата – Президента Польщі Анджея Дуду. Ця народна мудрість про те, що кожен твій гість – Божа благодать"* ("Ми з Анджеєм Дудою прагнули справжнього порозуміння між нашими народами". ТСН, (2022). <https://kyiv.tsn.ua/>). Фразеологічна одиниця "гість – Божа благодать" використовується для підкреслення значення

гостинності та радощів від прийому гостей. Його зміст полягає в тому, що прийом гостей сприймається як благословенна можливість чи подарунок від Бога. Цей вислів виражає позитивне ставлення до гостей і акцентує важливість їхнього візиту. Він є частиною фольклору та культурних традицій, які підкреслюють важливість спілкування та доброзичливого ставлення одне до одного.

Радник керівника Офісу Президента Михайло Подоляк вважає, що наміри деяких іноземних партнерів спробувати домовитися з росією за допомогою переговорів є катастрофічною помилкою, російську федерацію можна зупинити лише силою та всім разом. Він наголосив, що *«будь-які домовленості з росією "не варті й ламаної копійки», адже це країна, яка "завжди цинічно пропагандистсько бреше"»,* а будь-які пояснення рф – лише *«гра слів»* («Подоляк застерігає світ у випадку умиротворення «гопника з ядерною валізкою»). Укрінформ. (2022). Фразеологічна одиниця *«не варті й ламаної копійки»* використовується для вираження відмови витратити час і зусилля на переговори з рф, адже це не має жодної цінності або користі. Він підкреслює, що переговори з росією абсолютно не варті й найменшої витрати ресурсів. Також у промові М. Подоляка через фразеологізм *"гра слів"* передається суть переговорного процесу з росією, який врешті-решт не принесе користі.

У виступах Дениса Шмигала від 4 березня 2024 року простежуємо використання фразеологізму *«повна готовність»*. *"Є «повна готовність» використати прибуток від заморожених активів Росії на користь України, але це лише перший крок".* У вживанні фразеологізму *"повна готовність"* виражається стан готовності до дії, де особа чи група людей готові та підготовлені виконати свої обов'язки або завдання без обмежень чи заперечень (Шмигаль:є *"повна готовність"* використати прибуток від заморожених активів Росії на користь України. Іb.ua, (2024). Узагальнюючи, слід підкреслити, що фразеологічні одиниці у виступах політиків вживаються для емоційного впливу на аудиторію, підкріплення ідей чи позицій, а також

для кращого запам'ятовування виступу. Деякі ФО можуть мати певні стилістичні відтінки, такі як формальність, розмовність або літературність, що впливають на їхнє використання та сприйняття.

Висновки до розділу 2

1. Семантичні аспекти фразеологічних одиниць (ФО) у політичних промовах мають важливе значення, оскільки вони впливають на сприйняття інформації та емоційну реакцію аудиторії.

2. Фразеологічні вирази часто мають конотаційне значення, що виходить за межі їхньої прямої семантики. Вони можуть містити емоційне забарвлення або відтінки значень, що активно впливають на сприйняття слухачів. Метафоричне використання ФО дозволяє політикам ефективно виражати складні ідеї або концепції. Вони створюють образи, які можуть бути візуалізовані та запам'ятовані аудиторією.

3. У англійськомовних та українськомовних політичних промовах фразеологічні одиниці використовуються для підкреслення ідей, створення емоційного зв'язку з аудиторією та передачі певних концепцій або цінностей.

4. Загалом, семантичні аспекти фразеологічних одиниць у політичних промовах допомагають політикам ефективно комунікувати свої ідеї та переконання, створюючи запам'ятовуючі та впливові висловлювання для аудиторії.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У першому розділі дано загальний огляд фразеологічних одиниць у політичних промовах, визначено їхню семантику та прагматику. Розділено

їх за класами з урахуванням різних аспектів і приділено увагу особливостям класифікації. Введення у семантику та прагматику фразеологічних одиниць надає читачеві розуміння їх важливості в політичному дискурсі та їхній ролі у формуванні емоційного та переконливого впливу на слухача.

У розділі 2 досліджуються семантичні аспекти фразеологічних одиниць у політичних промовах. Аналізуються семантичні особливості цих одиниць у контексті англійськомовних та українськомовних політичних промов. Детальне дослідження дозволяє визначити, які фразеологізми особливо ефективні в передачі певних ідей, концепцій та емоцій в політичному мовленні.

Результати роботи вказують на важливість фразеологічних одиниць у політичному дискурсі, допомагають політикам ефективно спілкуватися з громадськістю та досягати своїх цілей. Такий аналіз важливий для розуміння та вдосконалення мовленнєвого впливу в політичних виступах на різних мовах.

Фразеологічні одиниці в політичних промовах відіграють важливу роль у формуванні ефективного зв'язку з аудиторією та досягненні певних комунікативних цілей. Фразеологізми можуть викликати емоційну реакцію у слухачів, збільшуючи їх зацікавленість та залученість до виступу політика, а також ці виступи можуть стати мостом між політиком та його аудиторією, сприяючи зрозумінню та спілкуванню.

ФО в англійськомовних і українськомовних політичних промовах мають ряд спільних рис, але також мають деякі відмінності.

У цілому, фразеологічні одиниці допомагають політикам підсилити ефективність їхніх промов, роблять їх більш емоційно насиченими та впливовими, а також допомагають побудувати позитивний імідж та взаєморозуміння з аудиторією.

RESUME

The present work is devoted to the study of semantics and pragmatics of phraseological units (PUs) in modern English and Ukrainian political speeches in a comparative aspect. The study reveals that FUs play an important role in shaping the emotional impact on the audience and creating imagery in speeches. They help politicians to effectively communicate their ideas and beliefs, helping to attract attention and build a positive image in front of the audience. The analysis of the commonalities and differences in the use of FPs in both language environments indicates the importance of cultural and linguistic adaptation when using language tools to achieve communicative goals. The results of the study confirm that FI is a key element of political discourse, contributing to an increase in the level of mutual understanding and emotional connection between politicians and their audience.

Keywords: phraseological units, political speeches, semantics, pragmatics, emotional impact, audience.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алефіренко М. Ф. (1987). *Теоретичні питання фразеології*. Харків: Вища школа.
2. Баран Я., Зімомря М. (1999). *Теоретичні основи фразеології*. Ужгород: Видавництво Ужгородського державного університету.
3. Городецька О. В. (2003). *Національно-марковані концепти в британській мовній картині світу ХХ століття*: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ.
4. Деркач-Степанова Т. В. (2002). *Питання метафори у сучасній українській літературній критиці*. Ранок. Полтава, 215–217.
5. Кондратенко Н. В. (2007). *Український політичний дискурс: Текстуалізація реальності: монографія*. Одеса: Чорномор'я.
6. Коновець С. П. *Деякі національно-культурні особливості фразеології* (на прикладі іспанської та української мов). Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», № 31, с. 47–49.
7. Кочерган М. П. (2002). *Вступ до мовознавства*. Київ: Видавничий центр – Академія.
8. Марковська А. В. (2011). *Прагмалінгвістичні особливості фразеологізмів сучасної німецькомовної та україномовної преси*: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.15. Одеса, 20 с.
9. Петренко В. В. (2007). *Особливості визначення політичної мови*. Політичний менеджмент. №5, с. 17–21.
10. Потехін О. *НАТО та повномасштабне вторгнення РФ до України*. Україна дипломатична. Київ, 2022, с. 66-83.
11. Супрун А. П. (1999). *Семантико-стилістичні особливості фразеологічних одиниць* (на матеріалі поетичних творів Максима Рильського): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Миколаїв, 302 с.

12. Ужченко В. Д., Авксентьев Л. Г. (1990). *Українська фразеологія: навч. посіб.* Харків: Основа.
13. Чередниченко В. О. (2005). *Інноваційна фразеологічна вербалізація в англійській мові (лінгвокогнітивний та соціолінгвістичний параметри): автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.04.* Запоріжжя, 20 с.
14. Швачко С. О., Кобякова І. К. (2006). *Вступ до мовознавства (курс лекцій).* Вінниця: НОВА КНИГА.
15. Chilton P., & Puyin M. (1993). *Metaphor in political discourse: The case of the common European house.* *Communication Journal*, 44(4), 399-422.
16. Geeraerts D., Cuyckens H. (2007). *The Oxford Handbook of cognitive linguistics.* New York: Oxford University Press.
17. Gibbs R. W. (1995). *Idiomacy and human cognition.* Idioms: Structural and psychological perspectives. Hillsdale / New Jersey, 97–116.
18. Horn L. (1998). *Pragmatic theory.* Linguistics: The Cambridge Survey. V. 1. Cambridge: CUP, 113–145.
19. Johansen J. D. (2002). *Literary Discourse. A Semiotic-Pragmatic Approach to Literature.* Toronto & L.: University of Toronto Press.
20. Kovecses Z., Szabó P. (1996). URL: <https://doi.org/10.1093/applij/17.3.326> (дата звернення: 10.03.2024).

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ghitis, F. (2020, April 18). Trump is playing with fire. *CNN Opinion*. URL:<https://edition.cnn.com/2020/04/18/opinions/trump-is-playing-with-fire-ghitis/index.html>.
2. Kennedy, J. F. (1961). *Inauguration speech*.
3. Obama, B. (2008, November 6). *Yes we can*. Twitter. URL:<https://twitter.com/TheGreenParty/status/1457772905907953668>.
4. *We are Ukraine*. (2022). *How can you negotiate with a crocodile when it's got your leg in its jaws?* That is the difficulty that the Ukrainians face. URL: <https://www.weareukraine.info/how-can-you-negotiate-with-a-crocodile-when-its-got-your-leg-in-its-jaws-that-is-the-difficulty-that-the-ukrainians-face-british-pm-boris-johnson-said-any-peace-talks-with-putin-are-lik/>.
5. *The Indian Express*. (2022). UK PM Johnson meets Ukrainian President Zelenskyy in Kyiv. URL:<https://indianexpress.com/article/world/uk-pm-johnson-meets-ukrainian-president-zelenskyy-in-kyiv-7862638/>.
6. Johnson, B. (2022, April 9). Today I met with President Zelenskyy. *Twitter*. URL:
<https://twitter.com/BorisJohnson/status/1512877771474845700>
7. Trump, D. (2020, August 28). Donald Trump's RNC speech. *CNN*. URL:<https://edition.cnn.com/2020/08/28/politics/donald-trump-speech-transcript/index.html>.
8. *We are Ukraine*. (2018). URL: <https://www.weareukraine.info/>
9. *TSN*. (2022). URL:<https://kyiv.tsn.ua/>.